

Środa, 6 lipca 2022 r.

P9_TA(2022)0290

Krajowe sprzeciwy wobec globalnego porozumienia podatkowego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie krajowych sprzeciwów wobec globalnego porozumienia podatkowego (2022/2734(RSP))

(2023/C 47/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Tytuł III oraz art. 113, 115 116 i 326 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 4 i 20 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając otwarte ramy grupy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)/G20 w sprawie erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków (BEPS) pt. „Dwufilarowe rozwiązanie w celu sprostania wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki”, do których dołączyło i na które zgodziło się na dzień 4 listopada 2021 r. 137 ze 141 członków,
- uwzględniając modelowe zasady wdrażania na szczeblu krajowym filaru II otwartych ram OECD/G20 w zakresie BEPS,
- uwzględniając wniosek Komisji z 22 grudnia 2021 r. dotyczący dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii (COM(2021)0823),
- uwzględniając swoje stanowisko z 19 maja 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 15 stycznia 2019 r. pt. „W kierunku skuteczniejszego i bardziej demokratycznego procesu podejmowania decyzji w dziedzinie polityki podatkowej UE” (COM(2019)0008),
- uwzględniając badanie unijnego obserwatorium podatkowego z 25 października 2021 r. zatytułowane „Revenue effects of the global minimum tax: country-by-country estimates” [Wpływ minimalnego globalnego podatku na dochody: dane szacunkowe według poszczególnych krajów],
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych z 5 kwietnia 2022 r. oraz wyniki posiedzenia z 17 czerwca 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe Konferencji w sprawie przyszłości Europy oraz swoją rezolucję z 4 maja 2022 r. sprawie działań następczych w związku z konkluzjami Konferencji w sprawie przyszłości Europy ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 29 kwietnia 2021 r. zatytułowaną „Opodatkowanie gospodarki cyfrowej: negocjacje OECD, rezydencja podatkowa przedsiębiorstw cyfrowych i ewentualny europejski podatek cyfrowy” ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2022 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie sprawiedliwego i prostszego opodatkowania wspierającego strategię odbudowy gospodarczej (działania następcze PE w związku z lipcowym planem działania Komisji i jej 25 inicjatywami w dziedzinie VAT, opodatkowania przedsiębiorstw i opodatkowania osób fizycznych) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając badanie Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) z 25 maja 2021 r. zatytułowane „Taxing Multinationals in Europe” [„Opodatkowanie przedsiębiorstw wielonarodowych w Europie”],

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0216.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0141.

⁽³⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 54.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0082.

Środa, 6 lipca 2022 r.

- uwzględniając najnowsze szacunki MFW zawarte w Monitorze Fiskalnym z kwietnia 2022 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 19 maja 2022 r. w sprawie skutków społecznych i gospodarczych dla UE związanych z rosyjską wojną w Ukrainie – zwiększanie zdolności UE do działania ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 4 listopada 2021 r. 137 ze 141 członków otwartych ram OECD/G20 w zakresie BEPS, w tym wszystkie państwa członkowskie UE, porozumiało się co do reformy międzynarodowego systemu podatkowego polegającej na wprowadzeniu dwufilarowego rozwiązania w celu sprostania wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki, w tym na wprowadzeniu uzgodnionych na szczeblu wielostronnym ograniczeń w zakresie przenoszenia zysków i konkurencji podatkowej przez ustanowienie globalnej minimalnej stawki podatkowej w wysokości 15 %; mając na uwadze, że porozumienie jest wynikiem szerokiego kompromisu i szeregu rund negocjacji prowadzonych przez kilka lat;
- B. mając na uwadze, że wprowadzenie globalnej minimalnej stawki podatkowej w ramach tej dwufilarowej reformy oznaczałoby, że kraje uzyskiwałyby rocznie około 150 mld USD dodatkowych dochodów ⁽⁶⁾; mając na uwadze, że historyczne porozumienie osiągnięte w październiku 2021 r. na posiedzeniu w sprawie otwartych ram OECD/G20 w zakresie BEPS – cieszące się szerokim poparciem państw reprezentujących ponad 90 % światowej gospodarki – jest wielkim sukcesem politycznym, który należy szybko i w szerokim zakresie wprowadzić w życie, aby przekształcić je w sukces społeczny i gospodarczy oraz sprzyjać sprawiedliwemu opodatkowaniu;
- C. mając na uwadze, że według najnowszych szacunków MFW w wyniku wprowadzenia tego minimalnego podatku globalne dochody z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększyłyby się o 5,7 % dzięki podatkowi wyrównawczemu, a dzięki uzgodnionym ograniczeniom w zakresie przenoszenia zysków i konkurencji podatkowej wzrosłyby o dodatkowe 8,1 % ⁽⁷⁾;
- D. mając na uwadze, że gdyby wprowadzono minimalną efektywną stawkę podatku od osób prawnych w wysokości 15 % zgodnie z filarem II globalnego porozumienia, w samej UE dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych mogłyby wzrosnąć o około 64 mld EUR rocznie ⁽⁸⁾;
- E. mając na uwadze, że sprawy podatkowe w Unii podlegają specjalnej procedurze ustawodawczej i decyzje w tej dziedzinie zapadają w Radzie na zasadzie jednomyślności; mając na uwadze, że podstawą wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Rady z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie wdrożenia drugiego filaru otwartych ram jest art. 115 TFUE;
- F. mając na uwadze, że wszystkie kraje OECD i G20, w tym wszystkie 27 państw członkowskich UE, poparły w październiku 2021 r. porozumienie w sprawie reformy międzynarodowych przepisów podatkowych;
- G. mając na uwadze, że pomimo tego zobowiązania Radzie Unii Europejskiej do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) trzykrotnie nie udało się przyjąć dyrektywy UE w sprawie utrzymania i wdrożenia drugiego filaru tego porozumienia międzynarodowego („dyrektywa w sprawie filaru II”) ze względu na brak jednomyślności;
- H. mając na uwadze, że podczas negocjacji w Radzie Polska zgłosiła weto krajowe, aby nie dopuścić do przyjęcia dyrektywy w sprawie filaru II w całej Unii, mimo że każdorazowo popierały ją wszystkie pozostałe państwa członkowskie; mając na uwadze, że Polska później wycofała swój sprzeciw;
- I. mając na uwadze, że Węgry, mimo że zgodziły się na wdrożenie dyrektywy na poprzednich posiedzeniach Ecofin, zgłosiły weto na posiedzeniu Ecofin w czerwcu 2022 r., po tym jak Polska wycofała swoje weto;

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0219.

⁽⁶⁾ <https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm>

⁽⁷⁾ MFW, „Fiscal Policy from Pandemic to War” [Polityka fiskalna od pandemii do wojny], s. 28, <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2022/04/12/fiscal-monitor-april-2022>

⁽⁸⁾ <https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf>

Środa, 6 lipca 2022 r.

- J. mając na uwadze, że dochody publiczne uzyskane dzięki wdrożeniu dyrektywy w sprawie filaru II w UE byłyby szczególnie istotne ze względu na bezprecedensowy wpływ kombinacji rosyjskiej napaści na Ukrainę, zakłócenia globalnych łańcuchów dostaw oraz konieczności odbudowy gospodarczej po pandemii oraz zapewnienia inwestycji niezbędnych do realizacji celów klimatycznych UE;
- K. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci podejmowano wiele prób ustanowienia minimalnej stawki podatku dochodowego od osób prawnych w Unii;
- L. mając na uwadze, że ostateczny wynik Konferencji w sprawie przyszłości Europy obejmował propozycje dotyczące polityki fiskalnej i podatkowej, przedstawione w sprawozdaniu na ten temat z 9 maja 2022 r.;
- M. mając na uwadze, że zaangażowanie Parlamentu Europejskiego w ramach zwykłej procedury ustawodawczej usprawniłoby proces podejmowania decyzji w kwestiach podatkowych i sprawiłoby, że polityka podatkowa UE przynosiłaby bardziej skuteczne, istotne i ambitne rezultaty;

Uwagi ogólne

1. stwierdza, że obecne międzynarodowe zasady podatkowe są w dużej mierze przestarzałe i nie są odpowiednie, żeby sprostać rosnącej cyfryzacji gospodarki i skutecznie ograniczyć uchylanie się od opodatkowania i unikanie opodatkowania; podkreśla, że należy pilnie zreformować przepisy poprzez przyjęcie globalnego porozumienia podatkowego OECD/G20 w celu dopilnowania, aby międzynarodowe, unijne i krajowe systemy podatkowe były dostosowane do nowych wyzwań gospodarczych, społecznych i technologicznych XXI wieku;
2. zauważa z wielkim zaniepokojeniem fragmentację krajowych stawek podatku od osób prawnych w UE, która może zakłócać funkcjonowanie jednolitego rynku i szkodzić gospodarce UE; odnotowuje ponadto ciągły spadek średnich stawek podatku dochodowego od osób prawnych w UE w ciągu ostatnich dziesięcioleci; ponownie podkreśla, że trzeba pilnie ustanowić szeroką podstawę opodatkowania i ograniczyć możliwości uchylania się od opodatkowania, oszustw podatkowych i agresywnego planowania podatkowego, w tym poprzez wdrożenie porozumienia OECD/G20 na szczeblu UE;
3. podkreśla, że istniejące przepisy podatkowe i rozbieżności między przepisami podatkowymi w państwach członkowskich i poza nimi, w połączeniu z brakiem współpracy międzynarodowej, między innymi umożliwiają przedsiębiorstwom międzynarodowym prowadzenie agresywnego planowania podatkowego, które znacznie obniża obowiązujące ich efektywne stawki podatkowe; przypomina, że sytuacja ta stawia w bardzo niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej również małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), ponieważ płacą one podatki według znacznie wyższej efektywnej stawki niż przedsiębiorstwa międzynarodowe, co jest nie do przyjęcia;
4. zwraca uwagę na swoje niedawno przyjęte stanowisko dotyczące dyrektywy w sprawie filaru II; wezwał w nim do szybkiego wdrożenia tej dyrektywy do stycznia 2023 r.;
5. podkreśla, że zgłoszone przez Węgry żądania, zwłaszcza dotyczące wyłączeń odnoszących się do ekonomicznej istoty transakcji, zostały już w dużej mierze uwzględnione w porozumieniu międzynarodowym;
6. przypomina zatem wszystkim państwom członkowskim o ich zaangażowaniu na rzecz globalnego porozumienia OECD; podkreśla, że szybkie i kompleksowe wdrożenie porozumienia będzie miało decydujące znaczenie dla globalnego powodzenia tego procesu; podkreśla, jak ważne jest, by UE odgrywała rolę światowego lidera w walce z rajami podatkowymi jako pierwszy region, który wdrożył porozumienie OECD; podkreśla ryzyko związane z niewdrożeniem w UE dyrektywy w sprawie filaru II; podkreśla, że niewdrożenie przez UE dyrektywy w sprawie filaru II mogłoby zagrozić wdrożeniu drugiego filaru przez USA i inne jurysdykcje;

Obecny proces decyzyjny i wpływ sprzeciwów państw członkowskich

7. przypomina państwom członkowskim, że zapisana w traktatach jednomyślność musi być zrównoważona bardzo wysokim poziomem odpowiedzialności i musi być zgodna z zasadą lojalnej współpracy opartą na art. 4 ust. 3 TUE;
8. podkreśla, że głosowanie nad polityką podatkową w Radzie na zasadzie jednomyślności nie sprzyja wprowadzaniu zmian niezbędnych do sprostania obecnym wyzwaniom; ubolewa, że obecna sytuacja często prowadzi do opóźnień i braku postępów w korzystnej dla wszystkich harmonizacji i koordynacji przepisów podatkowych w całej Unii;

Środa, 6 lipca 2022 r.

9. podkreśla, że krajowe sprzeciwy konsekwentnie utrudniają postępy w wielu ważnych sprawach podatkowych; wyraża głębokie zaniepokojenie, że wnioski dotyczące na przykład wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB), zmiany dyrektywy w sprawie odsetek i należności licencyjnych oraz reformy kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej nadal są blokowane w Radzie;

10. potępia fakt, że niektóre państwa członkowskie nadużywają prawa weta w sprawach podatkowych w celu uzyskania ustępstw w innych obszarach polityki; podkreśla, że wspomniane prawo weta grozi utrwaleniem szkodliwych praktyk podatkowych i niesprawiedliwości społecznej, które osłabiają zdolność Unii do skutecznego funkcjonowania, wspierania równych warunków prowadzenia działalności i ochrony najlepszych interesów jej obywateli i MŚP;

Zalecenia dotyczące działań i obszarów reform

11. ponawia apel do Rady o szybkie przyjęcie dyrektywy w sprawie filaru II, aby zadbać o to, by porozumienie weszło w życie do stycznia 2023 r.;

12. wzywa Węgry, by natychmiast zaprzestały blokowania globalnego porozumienia podatkowego w Radzie; ubolewa, że jedno państwo członkowskie może zarówno zablokować wdrożenie takiego historycznego porozumienia, jak i uniemożliwić działanie 26 innym państwom członkowskim;

13. wzywa Komisję i Radę, aby nie angażowały się w negocjacje polityczne z państwami członkowskimi, które nadużywają prawa weta;

14. ponownie wzywa Komisję i Radę, by nalegały na ustalone warunki polityk UE i na przejrzystość podejmowania decyzji, a także by wstrzymały się z zatwierdzeniem węgierskiego krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności, dopóki Węgry nie spełnią wszystkich kryteriów określonych w rozporządzeniu, w szczególności nie zastosują się do skierowanych do nich zaleceń w dziedzinie praworządności, niezawisłości sądownictwa, a także zapobiegania nadużyciom finansowym, konfliktom interesów i korupcji oraz ich wykrywania i zwalczania;

15. podkreśla, że w obecnym kontekście należy nadal rozważać wszystkie możliwe scenariusze oraz że należy podjąć szybkie działania, jeżeli Węgry utrzymają swój sprzeciw w nadchodzących miesiącach; wzywa Komisję i Radę do zbadania alternatywnych opcji umożliwiających UE wywiązywanie się z zobowiązań podjętych na szczelbu OECD/G20;

16. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zastanowiły się nad potencjalnymi krótkoterminowymi środkami umożliwiającymi UE wypełnienie zobowiązań międzynarodowych, na przykład nad tym, czy właściwe byłoby w ostateczności wdrożenie globalnego porozumienia podatkowego w ramach procedury wzmocnionej współpracy określonej w art. 20 TUE; uważa, że jeśli nie będzie można uzgodnić innych alternatywnych rozwiązań umożliwiających wdrożenie na szczelbu UE dyrektywy w sprawie filaru II, jej jednostronne wdrożenie przez wszystkie państwa członkowskie przyniosłoby zadowalające rezultaty;

17. wzywa Komisję, aby w stosownych przypadkach skorzystała z procedury dotyczącej niektórych polityk podatkowych określonej w art. 116 TFUE; przypomina w związku z tym manifest Ursuli von der Leyen jako kandydatki na przewodniczącą Komisji, w którym zawarto zobowiązanie do „stosowania zawartych w traktatach klauzul umożliwiających przyjmowanie wniosków w sprawach podatkowych w procedurze współdecyzji, a także podejmowanie decyzji w Radzie większością kwalifikowaną”;

18. przypomina o orędziu o stanie Unii wygłoszonym w 2018 r. przez byłego przewodniczącego Komisji Jeana-Claude'a Junckera, w którym wezwał on do podejmowania decyzji w niektórych kwestiach podatkowych większością kwalifikowaną;

19. podkreśla, że w perspektywie długoterminowej państwa członkowskie powinny rozważyć wartość dodaną przejścia na głosowanie większością kwalifikowaną, zgodnie z zaleceniem Konferencji w sprawie przyszłości Europy; w związku z tym wzywa Komisję do wznowienia dyskusji na temat stopniowego wprowadzenia głosowania większością kwalifikowaną w niektórych kwestiach podatkowych, w ramach działań następczych w związku z komunikatem w tej sprawie z 2019 r. oraz w odpowiedzi na wyniki Konferencji w sprawie przyszłości Europy;

o

o o

20. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.